

Т.В.Андріанов, В.І.Марчик., В.Е.Андріанов
**ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО
УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ШКОЛЯРІВ
ЧЕРЕЗ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА**

В статье рассматриваются средствам эффективно повышающие интерес учеников к физической культуре, среди которых предпочтение отдается профессиональной деятельности и яркой, увлеченной личности учителя физической культуры

It Is Determined that actions, which effectively raise the interest a pupil to physical culture, are found in border professional strong, bright, enthusiastic personality - a teacher of the physical culture, which actively propagandizes the ideas of the physical culture and sport.

Суспільний в сучасному розумінні спорт і організаційне оформлення шкільного навчання фізичній культурі розвернулося і отримало широке розповсюдження у всьому світі тільки на протязі XIX – перших двох десятиріч XX століття. В той час все більша кількість державних діячів, лікарів, педагогів признавало, що фізична культура може проявити своє значення з точки охорони здоров'я, виховання та естетики тільки при наявності організаційно оформленої структури. Протягом двох століть було закладено наукові, теоретичні та навчально-методичні основи фізичного виховання підростаючого покоління. Серед науковців та теоретиків в галузі фізичної

культури найбільш відомі такі, як: І.Сеченов, Г.Демені, П.Лесгафт, Г.Рацине, Г.Ебер, А.Дункан, Е.Далькроз, В.М.Зациорський, А.А.Тер-Ованесян, А.А.Гужаловский, Б.М.Шиян, А.П.Матвеев, С.Б.Мельніков, В.А.Головін, М.М.Боген та інші.

Фізичне виховання в системі освіти здійснюється відповідно до законів України „Про освіту”, „Про фізичну культуру і спорт” та нормативних документів „Концепція фізичного виховання в системі освіти України”, „Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовки населення України” тощо. Та все ж, незважаючи на глибокі історичні витоки шкільної фізичної культури, її нормативного, науково-методичного та кадрового забезпечення, пильного державного піклування, урок фізичної культури серед школярів не є улюбленим.

З метою виявлення основних причин негативного ставлення учнів до уроків фізичної культури та визначення заходів щодо підвищення інтересу до виконання фізичних вправ, було проведено анкетування серед студентів педагогічного факультету Криворізького державного педагогічного університету. В дослідженні, проведеному у вересні-жовтні 2003 року, взяли участь 258 студентів – майбутніх вчителів початкових класів з правом викладання фізичної культури. Отриманий матеріал містить неабияку цінність, бо подана проблема висвітлена очима недавніх випускників загальноосвітніх шкіл, які мають теоретичні знання з спеціальності та невеликі практичні навички (педагогічна практика) і не обтяжені тягарем виробничого досвіду.

Аналіз анкетування виявив, що деякі причини психолого-педагогічного та організаційного характеру сприяють формуванню негативного ставлення до фізичної культури, як навчального предмету. Серед них такі: невміння вчителя зацікавити дитину, авторитарний стиль ведення уроку (залякування, непривітне ставлення), занадто високий рівень вимог (сурове відношення до виконання нормативів без урахування індивідуально-типологічних особливостей учня), відірваність отримуваних знань і вмінь від реального життя.

Для формування позитивного ставлення учнів початкових класів до занять фізичними вправами, респонденти, насамперед, визнають вживати заходи, які будуть зараджувати виникненню позитивних емоцій, бажання посміхатися, відчувати веселощі і дійсну втіху. Тому, бажано, застосовувати багато рухливих ігор, які приносять задоволення та сприяють розвитку кмітливості, спритності, координації рухів. Можна використовувати рухливі ігри „Горидуб”, „Третій зайвий”, „Чаклунчики”, „Не лови гав”, „Гуси-гуси”, „Моряки” тощо та ігри, які містять елементи, що відповідають навчальній програмі, з легкої атлетики, гімнастики, спортивних ігор. Саме в процесі гри діти дуже легко засвоюють широкий набір рухових вмінь та вчаться вирішувати різноманітні рухові завдання в ситуаціях, що постійно змінюються. Даючи дітям більш свободи і самостійності у вирішенні рухових завдань, вчитель повинен з великою відповідальністю віднестись до дотримання техніки безпеки.

Уроки фізкультури в молодших класах, відзначено в деяких анкетах, повинен вести вчитель-класовод, який добре знає характер і реальні фізичні властивості своїх учнів. Така організація навчального процесу буде сприяти створенню атмосфери доброзичливості, але й буде пред'являти високі вимоги щодо особистого прикладу вчителя. Для учнів початкових класів образ авторитетної соціально-значущої людини, в даному випадку вчителя, може стати їм прикладом на все життя.

Зацікавленість до уроків фізичної культури, за результатами анкетування, буде зростати, якщо вчитель мотивує учбово-виховну роботу в бесідах. Зазначено, що педагогічна освіта батьків з питань організації правильного фізичного виховання буде позитивно впливати на ставлення дітей до фізичної культури.

Велику увагу в підвищенні значимості фізичної культури для молодших школярів респонденти приділяють проведенню змагань. Виникнення потреби в досягненні успіху у сполученні із соціальними наслідками дій має виразний позитивний ефект на результат. Після шести років дитина стає досить чуйною до соціальних наслідків перемоги, тому

нагородження, використання інформації дошки пошани та інших заходів відзнаки, можуть значно збільшити рівень інтересу до уроків фізичної культури.

Результати анкетування показали, що організовані секційні заняття в поза навчальний час для школярів початкових класів можуть бути досить ефективними, особливо для учнів, що відвідують групу продовженого дня. На таких секційних спортивних заняттях вирішується багато завдань: по-перше, відновлюються морфофункціональні та психологічні функції після навчальних занять, по-друге, задовольняється потреба у руховій активності, по-третє, учні оволодівають основами техніки будь-якого виду спорту, по-четверте, підвищується інтерес до фізичної культури в загалі та до уроків у частковості. Туристичний похід вихідного дня, як організованого змістовного дозвілля, завжди викликає у школярів початкових класів почуття радості та задоволення. Використання засобів фізичної культури в турпоходах для утіхи, відзначено в анкетах, буде сприяти формуванню позитивного відношення до занять фізичними вправами.

Респонденти не без підстави рахують, що збільшення кількості та розмаїття спортивного інвентарю та обладнання надасть вчителю більш ширші можливості у використанні різних методів та методик, що, безумовно, підвищить інформаційну ємність заняття та інтерес учнів. Можливості використовувати музичний супровід, заняття з плавання та інші форми, що на сьогодні практикується в окремих школах, несумлінно будуть заохочувати учнів до занять.

Отже, формування позитивного ставлення до уроків фізичної культури у школярів початкових класів, очами студентів - майбутніх фахівців, не потребує кардинальних та фундаментальних змін у навчальній програмі загальноосвітньої школи. Визначені заходи, які ефективно підвищують інтерес учнів до фізичної культури, знаходяться в межах професійної діяльності сильної, яскравої, захопленої особистості, що активно пропагує ідеї фізичної культури і спорту. І ця особистість - є вчитель фізичної культури III тисячоліття.